

Yttrande över SOU 2021:77 Från kris till kraft. Återstart för kulturen (Ku2021/02071)

Sammanfattningsvis delar Film i Skåne utredningens beskrivning av pandemins effekter och bedömning av hur den tydliggjort redan existerande strukturella problem i relation till de nationella kulturpolitiska målen. Film i Skåne är generellt positiv till utredningens samtliga förslag som berör filmområdet och väljer nedan enbart att kommentera det vi önskar belysa ytterligare eller där vi har en avvikande åsikt.

7.2.2 Återstarts- och utvecklingsstöd för en starkare kultursektor

Förstärkning för utveckling och återstart inom kultursamverkansmodellen

- Stärka kulturområden med svaga strukturer

Filmen omnämns inte men på lokal/kommunal nivå är strukturen för filmområdet svag. I motsats till scenkonst och musikområdet finns inga institutioner och i kultursamverkansmodellen beaktas inte professionellt filmskapande vilket skiljer sig från övriga professionella konstområden.

7.6.3 Analysera konsekvenser och behov kopplade till ny upphovsrättslagstiftning

Utredningen belyser DSM enbart utifrån upphovsrättsperspektivet för den enskilde konstnären men inte vilka konsekvenser Digital Single Market har för europeisk samproduktion av film. Grunden i direktivet är att digitala tjänster ska flöda fritt i Europa utan möjlighet till så kallad geo-blocking vilket är utmärkt för konsumenterna men som samtidigt riskerar att slå sönder ekosystemet för samproduktion av europeisk film där för-finansiering av film genom att sälja visningsrättigheter till olika territorier alternativt erbjuda samproducenter exklusiv rätt till det egna territoriet är en väsentlig del av finansieringen och därmed helt avgörande för att filmen ska kunna produceras.

7.7 Förbättra förutsättningarna för kulturella och kreativa näringar

Produktionsincitament för film och TV i Sverige är en av de viktigaste insatserna för en fungerande filminfrastruktur i Sverige. Som en följd av en mångårig snedvriden konkurrenssituation i Europa har möjligheterna till

kompetensutveckling och utkomst minskat för leverantörer av olika tjänster för filmproduktion. Detta har inte enbart lett till att svenska produktioner flyttat utomlands utan också lett till höga egeninvesteringar från produktionsbolag och leverantörer vilket i sin tur lett till ohållbara villkor för anställda och medverkande och en svår rekryteringssituation. Vid införandet av produktionsincitament bör man också se till att det finns en återföring tillbaka till kompetensutveckling. I Storbritannien är Screen Skills ett exempel på detta. Detta skulle kunna göras tillsammans med Yrkesnämnden för film och TV.

Fördela exportstöd

- Fördela exportstöd till mellanledet inom områdena litteratur, dramatik, scenkonst, bild- och formkonst och musik.

Filmområdet omnämns inte. Begreppet export används oftast enbart i relation till en färdig produkt som säljs internationellt men för filmproduktion är export också liktydigt med att man attraherar internationell finansiering i förväg till sin produkt. Få svenska filmer är enbart nationellt finansierade och behovet av mellanledet; finansieringsforum, producentutbyten mm är mycket viktigt även för filmen. Exportstödet borde också kunna omfatta filmområdet.

Utveckla och samordna politiken för kulturella och kreativa näringar

Mycket bra förslag då området historiskt har präglats av stuprör och brist på samlad kunskap. Även om utredningen i sin avgränsning enbart berör det som faller under kulturpolitikens område är det dock förvånande att man inte nämner datorspelsområdet då man berör KKN.

7.10 Utveckla kulturpolitikens inriktning

På filmområdet fungerade pandemin som en accelerator för processer som redan före pandemin förändrat villkoren för filmbranschen. Utredningens förslag om en **"Färdplan för den svenska filmpolitiken"** är därför helt central för att proaktivt kunna påverka framtiden för svensk film. Omvänt innebär passivitet att filmpolitiken på sikt spelat ut sin roll i konkurrensen med strömningstjänsternas affärslogik. I denna färdplan behöver man bland annat beakta de möjligheter som EUs AVMS-direktiv erbjuder om att låta strömningstjänsterna bidra till svenskt innehåll. Det behöver man göra på ett sätt som stärker kreatörer och en mångfald av historier. Som nämnts ovan blir det också viktigt att beakta DSM-direktivets påverkan på europisk samproduktion.

För Film i Skåne

Ralf Ivarsson, vd